

19. april 1975.

Da je u dvorani, u kojoj su delegati Skupštine opštine Banjaluka odlučivali o ovogodišnjim aprilskim nagradama zaslužnim građanima, da je tu bilo prisutno hiljade Banjalučana, sigurno bi svi dugotrajnim aplauzima popratili prijedlog da jedan od dobitnika nagrade " 22. april" bude Nada Mažar - Jurinčić. Posebno nas raduje da je dragarica Nada dobila ovo zaslužen priznanje upravo u jubilarnoj godini 30-godišnjice oslobođenja Banjaluke, za koju je nerazdvoj o vezana njena aktivnost kao člana Skoja prije rata, kao borca u Revoluciji, kao aktiviste u poslijeratnim godinama. Kao što Nada Mažar - Jurinčić voli Banjaluku, tako joj i ovaj grad uvijek uzvraća srdačnost i poštovanje.

Željeli smo da drugarica Nada nešto kaže o svom životu i revolucionarnoj aktivnosti i da to snimimo na magnetofonu. Uvijek skromna, a ponešto i iz zdravstvenih razloga predložila je da nešto napiše. ■ Iz kratkih rččenica u zabilješkama zrači jedna biografija koja govori o dosljednosti borca od rane mladosti, rekli bismo ■ i od djetinjstva. Jer Nada Mažar je rasla u porodici, gdje je revolucionarna misao stalno bila prisutna, gdje su mnogi borci banjalučkog radničkog pokreta osjećali svoj dom. Josip - Šoša, Ivica, Boško, Drago Mažar - ta imena su u Banjaluci značila neustrašivost u borbi protiv nenarodnih režima, istinoljubivost moralnu čvrstinu komunista, koje nikakve prijetnje ni progoni, ni žrtve, ne mogu pokolebati. Majka Marija, sa malom penzijom školuje petoro djece. Nada je uz majku, poslije osnovne škole, pohađja Gimnaziju. Brat Šoša odlazi u pomorsku školu, ali se ubrzo vraća sa iskustvom prvih sukoba protiv ~~nenarodnog~~ nenarodnog režima. U domu Mažara se održavaju ilegalni sastanci, djevojčica Nada stražari pred kućom. - Meni su tada rijetko davali zadatke, smatrali su me djetetom, što me je

ljutilo - sjeća se Nada Mažar tog vremena. Provela partijske organizacije 1936. godine. Uhapšeni su mnogi komunisti, Nikicu Pavlića policija vezanog dovodi iz Beograda. Nada dobija prvi zadatak da sa kćerkicom brata posjeti Nikicu Pavlića u zatvoru. Nekako je ubijedila stražara, tako da je mogla lično prenijeti Nikici poruke. Uhapšen je i Ivica Mažar. Cedulje koje skriva u doječai za pranje, Nada nalazi poruke i prenosi ih drugovima.

U tim nemirnim predratnim godinama, kada je na pomolu neposredna opasnost od fašizma, Nada Mažar aktivno učestvuje u idejnoj borbi srednjoškolske omladine protiv klerofašista. U društvu "Napredak" ~~na~~ pobjedjuju Skojevcima i omladinci bliski Skojevcima. Biblioteka društva služi za širenje napredne misli, omladina čita knjige progresivnih pisaca i časopise, u kojim a se osjeća uticaj komunisti. Iznenada, policija vrši pretres u kući Mažara. Nada je imala dvije zabranjene brošure i na brzinu ih stavila među školske knjige. Policija je promašila cilj da nađe neke dokaze za ponovno hapšenje. Neposredno pred rat, Nada je sa grupom Skojevacu pod policijskom istragom. T da su četiri člana porodice Mažar u isto vrijeme bila uhapšena. U četvrtom razredu Gimnazije Nada je isključena iz škole zbog svojih neprednih opredjeljenja. Eto, tako su protekle te godine djetinjstva i rane mladosti.

Na poziv Partije, braća Mažar među prvima odlaze iz Banjaluke u ustaničke odrede. Nada neko vrijeme ostaje uz samohranu majku, koja je istrajni, požrtvovani i brižni saradnik svoje djece. Nada u posljednji čas izmiče od hapšenja. Iz Jajca ~~fašisti~~ fašisti dovode Ivicu Mažara, koji je uhapšen na izvršenju partijskog zadatka. Zatim, prvi, težak, nenadoknadiv gubitak i za Partiju i za porodicu Mažar: revolucionar Ivica Mažar gine od fašističkih ubica. Krijući se u gradu, Nada dolazi majci zadnju noć pred odlazak na oslobođenu teritoriju. Tu je i Rada Vranješević. Majka Marija je stražarila cijelu noć pred kućom.

Počinje borbeni put mlade djevojke, Skojevke u Revoluciji. Bolničarka u bataljonu "Iskra" 1941. godine. Omladinski rukovodilac na prnjavorskom području početkom 1942. godine. ~~Četnik~~ Četnička izdaja. U jednom prepadu izdajnika, Nada Mažar je zarobljena sa grupom partizana. Četnici je zatvaraju u seosku kuću u Jošavci, u istu onu kuću, gdje je nešto ranije ležao ranjen legendarni komandant, doktor Mladen Stojanović. Grupu partizana oslobodila je Prva proleeterska brigada. Nada zatim radi na političkim zadacima u Kotor-Varošu i Šipragama, u bolnici Prve krajske brigade. Četvrta ofanziva. Majka Marija Mažar je oboljela od tifusa i preminula pod Vlašićem i Nada oboljeva od tifusa. Više nego svoje tegobe misli na majku. I dalje, uvijek u pokretu, putevima partizanskim. U Šestoj ofanzivi brine o ranjenicima. Na ramenima nosi kroz snijeg kćerkicu od brata. Tada je prvi put vidjela drugu Tita, njegov brižan pogled da se prije svega spasi ranjenici, Poslije ofanzive vraća se u Centralnu Bosnu, radi u sanitetskoj službi 19. brigade i Petog korpusa. Još jedan neizreciv sestrinski bol; poginuo je Šoša. U borbi protiv fašističkih bandi, neposredno poslije oslobodjenja gine i najstariji brat Boško.

Nada Mažar Jurinčić borac Revolucije vratila se u svoju oslobodjenu Banjaluku da nastavi društveno-političku aktivnost bez predaha. Angažuje se u sindikalnim organizacijama, član je Opštinskog komiteta Saveza komunista Bosne i Hercegovine, predsjednik Opštinskog i Sreskog saveza društava za društvenu aktivnost žena. Naročito se zalaže za društvenu afirmaciju žena, da se njena ~~ne~~ ravnopravnost oživotvori u svakodnevnom životu. A to podrazumijeva i pomoć zaposlenoj ženi.

Čestitamo Nadi Mažar - Jurinčić na priznanju koje su joj ukazali svi radni ljudi i građani ovog grada sa zahvalnošću i sa željom da njena Banjaluka i naša Banjaluka uvijek cvjeta sa bezbroj cvjetova.

/JAROSLAV KOLEŠKA/ MILANKA TUNGUZ/

Radio Banja Luka

Maršala Tita 167

Telefon: 21-480

Banja Luka, dne 10. .2 197 6

MILAN VUKMANOVIĆ

Naš br.

Vaš br.

ARHIV BOSANSKE KRAJINE

BANJALUKA

Prema dogovoru šaljem vam sjećanja Nade Mažar - Jurinčić, a traka sa recitovanjem Skendera Kulenovića stoji vam na raspolaganju kada budete u mogućnosti da je presnimate.

Drugarski pozdrav

M. Tunguz

Milanka Tunguz